

**Zpěvák, hudebník,
skladatel, textař,
vášnivý cestovatel,
milovník přírody
a vážek zvlášť se teď
veřejnosti představuje
i jako spisovatel.**

Jak se stane, že se Dan Bárta rozhodne natočit podcast o cestování, a jak se stane to, že se z podcastu stane kniha?

To se stane tak, že přijde covid a vy nemáte do čeho píchnout. A součástí takové existencionální nejistoty je to, že si uvědomíte, že krom toho, že nemůžete jít dál a nemůžete ani nikam jet, je tu i to, že ani nevíte, jak dlouho to bude trvat. Tehdy mi došlo, že cestování pro mě znamená hodně a že jsem to vlastně vždycky bral jako nějaké zpestření a že to může klidně být nenávratně pryč. Tak jsem si začal vzpomínat, na lidi, na věci, které jsem na svých cestách zažil a viděl. Sepsal jsem to a ukázalo se, že by z toho mohl být rozhlasový podcast. To už bylo předdomluveno s Klárou Fleyberkovou (*dramaturgyně Českého rozhlasu Vltava, pozn. redakce*), tak jsem se začal ždímat. Tehdy jsem žádnou jinou práci neměl, a tak jsem tu práci našťastí najednou měl. A začal jsem to sepisovat. Systematicky a terapeuticky.

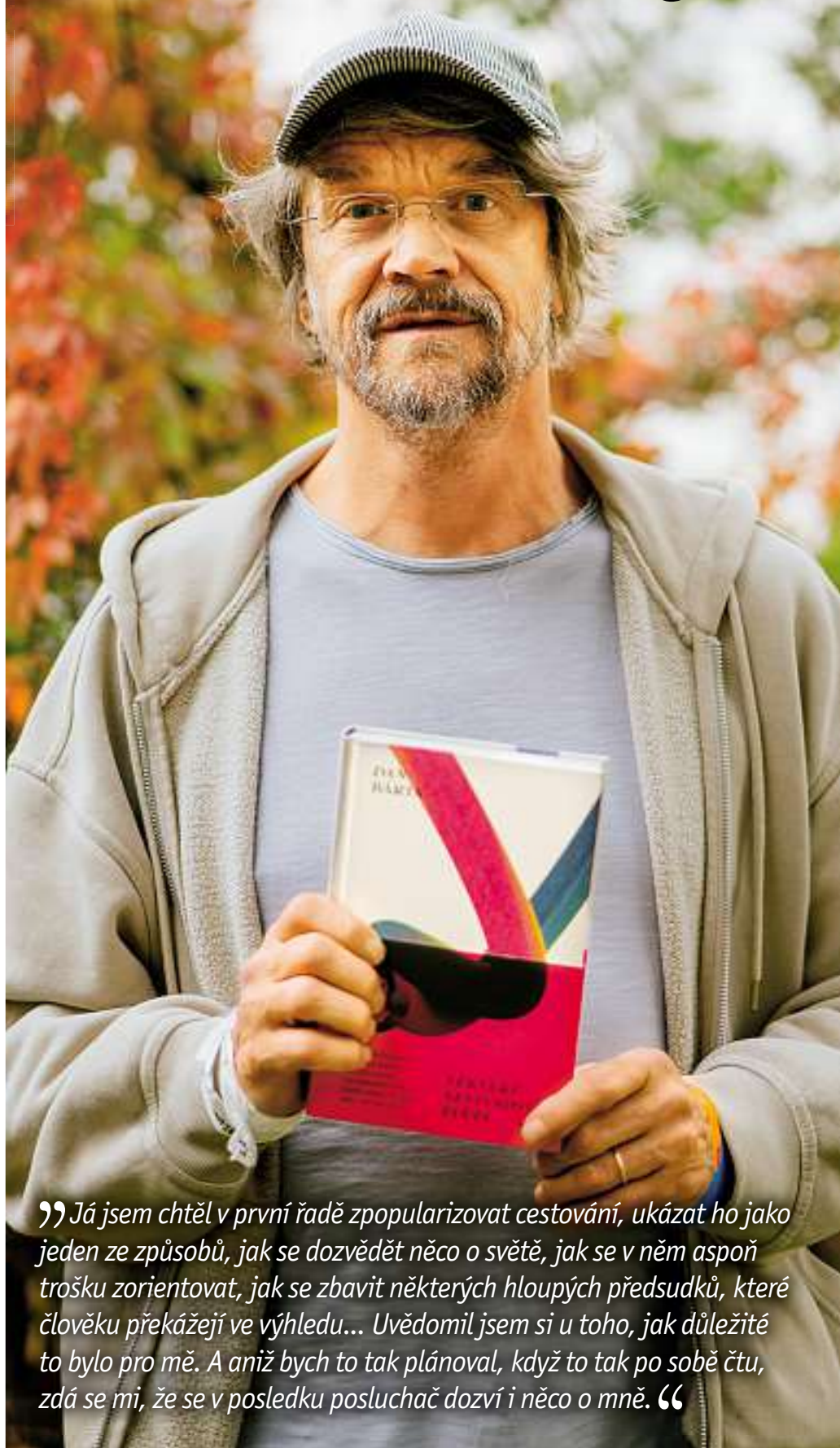
Jak jste postupovali dál?

Jedna z logik knihy byla uspořádat moje vzpomínky chronologicky, i když jsme to chronologicky nepsali. Byl jsem sám zvědavý, co z toho vlastně vyleze. Jestli z toho něco vyplyne, nebo nevyplyne. Jednotlivé cesty byly samostatné celky.

Kdy a jak se poprvé stalo, že jste si uvědomil, že nejedete někam na prodloužený víkend, ale s batohem na druhou stranu světa?

Někdy v roce 1996 za mnou přišel jeden chlápek. Vyprávěl mi, že dělá expedici někde do Papuy Nový Guiney, a jestli bych s ním nejel. Nejspíš šáňel někoho pro zážitkovou cestu, které se objevily koncem 90. let v Česku. Prostě byznys cestovních kancelářů, který tady do té doby nebyl. A protože to šlo a já jsem zrovna byl nějak při penězích, tehdy jsem podepsal nějakou smlouvu, řekl jsem si, že ty peníze utratím za sebe i za své kamarády. Že prostě vyrazíme za hranice všedních dnů. Ta země byla spíš náhoda. Žádný plán. Teprve během cesty mi došlo, že takhle trávit čas je docela dobrý, protože zažívat všechno na vlastní kůži má rozhodně větší váhu než číst cestopisy nebo koukat na videa. Navíc jsme zjistili, že cestovat není nijak složitý. Tam jsem si řekl, že je to dobrý relax, docela dobrý detox a náběr věcí, které člověku potom zůstávají. V Indonésii jsem byl šest týdnů a došlo mi, že nepotřebuju

UMÍM BEJT



„Já jsem chtěl v první řadě zpopularizovat cestování, ukázat ho jako jeden ze způsobů, jak se dozvědět něco o světě, jak se v něm aspoň trochu zorientovat, jak se zbavit některých hloupých předsudků, které člověku překážejí ve výhledu... Uvědomil jsem si u toho, jak důležité to bylo pro mě. A aniž bych to tak plánoval, když to tak po sobě čtu, zdá se mi, že se v posledku posluchač dozví i něco o mně.“

DOST URPUTNEJ

nikoho otravovat a můžu v klidu být s místními, kteří tam žijou v současnosti. Tam jsem si poprvé uvědomil, že mě baví na vlastní kůži zažívat a vidět tu přírodu. Ke štěstí nepotřebuji žádný adrenalinový zážitek. Prostě chci jen být v teple – a právě tady tu lásku k přírodovědě, kterou jsem v sobě měl vždycky, můžu pěkně naplno otevřít.

Ta první cesta tedy nebyl váš plán. A to jste při tom cestování stihl studovat?

To ne, to bylo až o dvacet let později, někdy v roce 2014. Tam už to souviselo s vázkama a s entomologií. I když... V časopisu Květy vycházel někdy v 80. letech seriál vycházející z knihy Jaromíra Mareše Nejkrásnější brouci tropů. I když ty jeho texty byly stejně tak poutavé jako trochu vymyšlený, doplněný naaranžovanými fotkami leckdy zvířat vynádaných ze sbírek, já jsem si je vystříhoval

a lepil do sešitu. Věděl jsem, že chci být někdy fotografem přírody. Na cesty jsem si pak napůjčoval od kamarádů foťáky a objektivy, pobral jsem to do tašky a chtěl všem svýma fotkama vyrazit dech. A protože jsem prostě starý naiva a umím být dost urputnej, tak jsem u toho zůstal.

Co se musí stát s podcastem, aby z toho byla kniha?

Měl by to být text nějaký, řekněme, základní úroveň, co se dá učít, třeba i před spaním. Podcast plyne, ale ke knížce se můžete vrátet. Je to fajn, že člověka to nutí redukovat, pracovat s tím a upravovat sám sebe, nic nového. Někdy ve dvanácti jsem hltal knihy Otta Janky, ve kterých popisoval přírodovědné expedice do Íránu (*Za Skleněnou boru a Poušť jde za tvým stádem, pozn. redakce*), a úplně mě to zametlo. Představil v nich všechny členy expedice, současně popisoval přírodu, zvířata, cesty z místa na místo... Pro mě jsou ty moje texty jako vzkršení mého dávného ohromení a obdivu.

Člověk, když čte knížku od Dana Bárty, předpokládá, že tam bude něco o muzice, ale tam není vůbec nic...

Já se na cestách muzice nevyhýbám, třeba si i zazpívám, když tam někde něco hraje, tak ucho nastražím a přijdu blíž. Jenom ta muzika mi v tu chvíli nepřijde nosná, prostě si na čas vyměním své zájmy. Asi je pravda, že jsem se na cestách z muziky ulejal, a docela dobrovolně. (*smích*)

Čím jsou vám cesty na jiný konec světa milé?

Myslím si, že vypadnu ze stereotypu. Tedy, ne že bych je nemiloval – naopak, v cizině ale musím řešit nějaké situace, bojovat s jazykem, kterému tam často nerozumím. Člověk se dostane do stavu, kdy musí tvořit znovu kontext a uhadovat a odhadovat význam situace na místě, rychle reagovat a taky vzpomínat na základní lidské principy. Mě prostě baví, co to udělá s mou hlavou a mým vnímáním, nemůžu se spoléhat na předsudky.

Jak se pak vracíte zpátky?

No, nerad i když to patří k věci, nechce se mi do zimy. Většinou jezdím ven v zimě, protože pro muzikanty je to hluchý období, pro mě čím dál tím nepříjemnější, já bych radši žil v kraji stálého léta. (*smích*)

Kam teď povede vaše nejbližší cesta?

Teď vlastně nejedu nikam, protože Valentýně jsou teprve dva roky, to znamená, že se jí

Přírodu má rád odjakživa. Pro Českou televizi natočil dokonce seriál Krajina Dana Bárty, v němž spolu s vynikajícími přírodovědci z celé republiky apeluje na její ochranu.



„Tehdy se mi zastavil svět, nemohl jsem chodit do práce, nemohl jsem se bavit, takže jsem se ještě na prahu padesátky zastavil a začal si pro sebe vzpomínat na věci, které už možná nikdy nezažiju.“

ještě neujali v rámci jejího dopoledního života profesionálové, takže my amatéři to doma musíme pokrejt. A je to tak domluvený. Pokud to všechno dobře dopadne, tak možná v roce 2027. Aspoň co se týče cestování tohoto typu. Jinak věřím, že vypadneme někde na tři tejdny do tepla, ale bude to normálně family zábava. A to je taky fajn.

Cítíte, že se svět mění, že už nenajdete místa taková, jako jste je znal?

Ten svět se mění, ano, ale je to jedna z jeho vlastností, tak to bylo vždycky. A beru to, jak to je. I když romantizovat si vlastní jinošský věk patří k člověku jako k lesu strom.

Máte touhu vrátet se znovu na ta místa, kde jste byl?

Ne, protože já sám sebe nechci nachytávat v těch situacích, že mi v některých časech někde bylo líp. Nechci se s tím konfrontovat. Respektive, jednou jsem to udělal. Navštívil jsem místo, když mi bylo asi dvacet osm, a pak to samé za čtyři roky. Veliká změna, konec romantiky, tvářil jsem se, že se mi to nelíbí. Tehdy jsem cítil, že já jsem přišel o svoje rozvrzaný starý vrata, ale vůbec mi nedošlo, že všem, kdo tam žijou své každodenní životy, se ty panty otevírají mnohem líp a snáz a můžou tam normálně fungovat. Třeba vyměnit latríny za normální wc. A co se týče mých návratů do přírody, →

Některé nevinuosti světa

Dan Bárta – ne jako zpěvák, ale jako zapisovatel a předčítač. To je podcast Nevinnosti světa, který si můžete poslechnout na Českém rozhlasu stanice Vltava. V půlhodinách Bárta vypráví o cestování, o focení vášek, o světě a o tom, co v něm viděl a cítil. V první sérii, kterou sepsal za dob covidu, vypráví o svých cestách do Venezuely, Kostariky, Mosambiku, Jižní Indie, Číny... Nekonzertovalo se a v nedohlednu zůstala i jeho další velká vášeň, cestování. A tak se vydal na cesty jinak. Sedl nad prázdný papír a začal psát. Vrátil se do dob, kdy obrazil půl světa. Poetické a patřičně sebeironické zápisky se z jeho počítače přelévaly do toho rozhlasového – tam a zpět, až se všechno potkalo ve studiu, kde Dan vlastní texty vlastním hlasem načetl. Jeho kolega z kapely Illustratosphere i J.A.R. Filip Jelínek pak přidal hudbu vycházející z rytmů všech koutů země. A lidi to bavilo.

„Jde o setkávání s lidmi na částečně služebních cestách, kdy jsem jezdil za vázkami. Anebo jsou to úplně staré zážitky, když jsem cestoval s báglem jako backpacker. Jen tak se na šest, dvanáct týdnů motat po cizích zemích a sem tam něco zažít.“

A protože toho viděl a cítil opravdu dost, zrodila se úplně nová pětice povídek. Tentokrát se vydal na Borneo, do Nikaraguy, Mexika, Peru a Srí Lanky. To všechno s nadhledem a poezií.

**Více si poslechněte na
vltava.rozhlas.cz/danbarta**

tam je to vyloženě rizikový chování, protože tam to jde dolů. Navštívit ten stejný kus lesa třeba po dvaceti letech, tak to se přiznám, že na to regulérně odvalu nemám, protože bych tam nejspíš kňoural jak raněná srna.

Podle čeho si vybíráte, kam pojedete?

Předtím to bylo házení korunou, ale teď je to tak, že pokud je někde spojka a jsou to lidi, na který je spoleh, rád se domlouvám s nimi. Dnes je to čím dál tím těžší, někdy přijet a tam si dělat svoje... Přestože může cestovat kdokoliv kamkoliv a letenku si objednat v telefonu a odcházíte rovnou na letiště, na některé věci se ten svět uzavřel. Nemůžete se jen tak courat v krajině a dělat si, co se vám zlíbí. Do jisté míry vás tohle počínání označuje jako figuru, která by tam mohla plundrovat přírodu. Takže pokud už tam máte někoho, kdo se vyzná v tlačenici, kdo vám případně sežene povolení, a můžete se přes něj dostat k nějakému spolehlivému člověku, který vás někde dovede, je to snazší. Většina výprav, se kterými teď jezdím, jsou většinou výzkumy, v tu chvíli se bez takové základny neobejdou. A tak si během roku mapuju lidi, který někde fungují v rámci nějakého programu, a pak se k nim prostě přidám.

A cestoval jste někdy úplně sám?

Ale jo, byl jsem sám třeba v Indii... A naposledy taky ve Francouzské Guyaně. Letěl jsem jen na tyden, zafotit si. Ale byl to příšernej zážitek. Nezařídil jsem pořádně některé věci, třeba limity na kartě, takže jsem se nedostal k autu, musel jsem hodně improvizovat. Odjel jsem zmatečně taxikem někam na kraj lesa, jinam než bylo v plánu. A po

Baví ho fotit, ba i filmovat, pro přírodu všechno, v létě, v zimě...



cestě, někde na pumpě, jsem zahlédl zprávy. Rusové ten den napadli Ukrajinu a možná rozpoutali třetí světovou. Před třiceti lety by to mohlo být i vzrušující... Teď jsem si ale myslel, že mě trefí. Byl jsem tam bez rodiny, bez sítě, nevěděl jsem, co se doma děje, co bude. A taky bez práce, protože období dešťů začalo dřív, než mělo. Chodil jsem den co den šest kiláků v lijáku na nějakou farmu nalepit se na wifinu a vypisovat, jestli jsou doma všichni v pořádku, a přečíst si, jak postupuje fronta. Ještěže má moje žena Běťka rozum, mám prej přestat šilet a nevyměšlet. Seděl jsem teda zbytečně někde v Trésoru v bungalovu, četl jsem si nebo se koukal, jak leje, a počítal hodiny, až poletím domů. Dost mě to srovnalo, to přiznávám. ●

Úryvek z knihy

INDONÉSIE, 1996

Jakarta Jalan Jaksa, bar na baru, past na bambuly, jako jsem já. Být euforický, ó, to já umím. Ten smog a to doted' naprosto nepředstavitelný dusno, panejo! Potkal jsem hrozně moc hrozně zajímavých lidí. A ta jiná kultura! Jsem unavený. Opilý. Všechno, co vidím, slyším a cítím, je nové, jiné a neznámé. Bezocasé kočky. Čepičky a turbánky. Klubka kabelů a drátů na každém sloupu, na každé fasádě. A tohle musí být ten, no, ten tuk-tuk přece, panejo! Skrz bzučení všech dvoutaktů světa a hysterické pokňourávání stovek klaksonů zpívá muezzin, že Bůh jest veliký a že jiného takového není. Voní tu hřebíčkové cigarety a smrdí přepálený olej. Položím se na betonový sokl. Usínám jen tak na ulici tváří k zemi a je mi bezvadně. Po poledni poletíme dál.

Vyluštěte si, co řekl o textech:

„Vzpomínat mi šlo dobře, bylo na co a bylo i proč – bylo to pryč. Vlastně jsem do té doby pořádně netušil, jak moc to občasně (TAJENKA) pro mě znamená.“



Knihu vydalo nakladatelství Host. Více na www.hostbrno.cz

VYHRAJTE 3x knihu Dana Barty

POMŮCKA: SONP	VĚDECKO- TECHNICKÁ SPOLEČ- NOST ZKR.	CITO- SLOVCE KOŇSKÉHO ŘZÁNÍ	1. DÍL TAJENKY	AUTOR SBÍRKY BAŠNÍ KYTICE	JMÉNO TENISTKY WILLIAMS	INICIÁLY HERCE SKLENČKY	NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD ZKR.	2. DÍL TAJENKY	STŘEVNÍ PARAZIT	KUPŘÍKLADU ZKR.
VĚTŠÍ MNOŽSTVÍ				BÝVALÝ PODNIK V Kladně ZKR.					REALITNÍ KANCELÁŘ ZKR.	
JM. MOŘE- PLAVCE HEYER- DAHLA				NÁZEV HLÁSKY S INIC. PĚVCE HAKENA					POVEL KOČIHO	
TÝM F1						STAŽENÍ Z POZIC			OPRACOVÁ- VATÍ DŘEVO	
						NÁZEV HLÁSKY K				
ORAČŮV NÁSTROJ		ZPĚVNÝ PTÁK					KRMNÍK			
		ZBĚSILÁ					OBVÁZOVÉ POTŘEBY			
ROZVRH ČINNOSTI				PŘÍPOJNÉ VOZIDLO					KOMORA KOMERC. PRAVNÍKŮ ZKR.	NÁZEV AU- TOBAZARU
				ZPĚVÁK KAREL ???						
SLADKO- VODNÍ RYBA				OPAK PŘED		NÁSTUP NEMOCI				
				INICIÁLY ZÁVODNÍKA ENGEHO		INIC. MOD. DUCHKOVÉ				
USEKNOUTI					MALÍŘSKÉ NÁČINÍ					
NÁZEV HLÁSKY H			CITO- SLOVCE POVZDECHU		CHEM. ZN. DYSPROSIA			ZNAČKA LEPENKY		

JAK HRÁT? Tajenku bez háčků a čárek posílejte od 26. 11. do 2. 12. 2025 (včetně) jako SMS na číslo 906 15 09 ve tvaru TI(mezera)HRA6(mezera)TAJENKA. 1 SMS = 9 Kč vč. DPH. Ze všech správných odpovědí, popřípadě správných tajenek (došlých do data uzávěrky soutěže) vylosujeme výherce (či více výherců). Organizátorem soutěže je MAFRA, a.s. Technicky zajišťuje ATS Praha. Infolinka (po–pá, 9–18 hod.) 211 153 681. Podrobná pravidla na: casopisy.mafra.cz/soutez. Zásady ochrany osobních údajů a informace o zpracování osobních údajů na: casopisy.mafra.cz/zasady.